

N:o 55.

Ank. till Riksd. kansli den 13 april 1893 kl. 4 e. m.

Utlåtande, i anledning af Kongl. Maj:ts proposition angående upplåtande af mark från förra landskamrerarebostället $\frac{1}{2}$ mantal Grytan n:o 2 i Brunflo socken af Jemtlands län till skjutfält för Norrlands artilleriregemente.

(I. A.)

Under åberopande af bilagdt statsrådsprotokoll öfver landtförsvares-ärenden den 17 nästlidne mars har Kongl. Maj:t uti en samma dag till Riksdagen aflåten proposition (n:o 50) föreslagit Riksdagen att medgifva, att af förra landskamrerarebostället $\frac{1}{2}$ mantal Grytan n:o 2 i Brunflo socken af Jemtlands län gårdsskiftet jemte hemskogen och ett omkring 3,300 meter långt och 300 meter bredt bälte af utskogen måtte, för att användas till skjutfält, få upplåtas till Norrlands artilleriregemente mot skyldighet för regementet att af hemmansdelarnes afkomst, deri jemväl inberäknad den på nyssnämnda del af utskogsskiftet växande skog, bekosta skjutfältets iordningställande och underhåll äfvensom stängsel emellan detsamma och återstående delar af utskogsskiftet.

Af förenämnda statsrådsprotokoll inhemtas att, i anledning af domänstyrelsens, jemlikt kongl. bref den 27 juni 1887, gjorda framställning rörande dispositionen från den 14 mars 1894 af det till samma dag för statsverkets räkning utarrenderade förra landskamrerarebostället $\frac{1}{2}$ mantal Grytan n:o 2 i Brunflo socken af Jemtlands län, Kongl.

Maj:t genom bref den 8 april 1892 förordnat, att af detta hemman, som bestode af tre aflägsse från hvarandra liggande skiften, nemligen gårdsskiftet med tillhörande hem- och utskog, innehållande sammanlagdt 633,28 har, fyllnadsjorden Singsjölandet, innehållande 403,44 har, och lägenheten Jurikan, innehållande 44,08 har, skulle så väl fyllnadsjorden som ock den del af gårdsskiftet, som benämndes utskogen, vid arrendetidens slut från hemmanet afskiljas för att ställas under skogsstatens omedelbara vård och förvaltning samt att, efter det gränsen mellan berörda utskog och gårdsskiftet i öfrigt blifvit af landtmätare i vederbörande revirförvaltares närvaro mot öfriga hemegor utstakad och bestämd, äfvensom ej mindre fördelning af hemmanets mantal genom Kongl. Maj:ts befallningshafvandes försorg egt rum sålunda, att särskild andel deraf åsattes dels de till kronopark afsedda områdena, dels återstående delen af hemskiftet och dels lägenheten Jurikan, än äfven värdering å sistnämnda lägenhet och den till kronopark ej afsedda del af gårdsskiftet egt rum i den ordning, som för arrendeuppskattningar vore stadgad, sistberörda två områden skulle under de i kongl. brefvet den 29 maj 1874 bestämda vilkor å offentlig auktion till den högstbjudande försäljas med tillträdesrätt för köpare den 14 mars 1894.

Under återopande häraf hade generalfältygmästaren och chefen för artilleriet uti skrifvelse den 15 sistlidne februari hos Kongl. Maj:t anhållit, att gårdsskiftet af berörda hemman äfvensom den så kallade hemsbogen och en del af utskogen måtte få upplåtas till Norrlands artilleriregemente att af detsamma användas till skjutfält.

Redan en okulär besigtning af marken hade, efter hvad generalfältygmästaren i sin berörda skrifvelse yttrat, gifvit anledning antaga, att lämpligt skjutfält för ett i Östersund förlagdt artilleriregemente kunde å nämnda boställes egor erhållas; och sedan generalfältygmästaren, med domänstyrelsens begifvande, låtit närmare undersöka platsen och der upphugga och afväga en skottlinie, hade deraf framgått att området väl lämpade sig för det afsedda ändamålet.

Hvad anginge omfånget af den jord, som för skjutfältet erfordras, vore, enligt hvad generalfältygmästaren vidare anført, meningen visserligen att detsamma till större delen skulle förläggas på den till kronopark afsedda utskogen, inom hvilken ett omkring 3,300 meter långt och omkring 300 meter bredt bälte beräknades för skjutbanan åtgå, men då äfven en ej obetydlig del af hemsbogen behöfde derfor tagas i anspråk och vägen från skjutfältet till stora landsvägen emellan Östersund och Brunflo komme att gå genom hemsbogen, vore, enligt generalfältygmästarens åsigt, lämpligast att jemväl gårdsskiftet och den åter-

stående delen af hemskogen finge af artilleriet disponeras, helst gårdsskiftet utan hemskogen ej kunde tillmätas stort värde samt de å gårdsskiftet befintliga åbyggnader med fördel kunde användas såsom förrådshus m. m.; hvarförutom den afkomst, som framdeles under en eller annan form kunde dragas af gårdsskiftet och hemskogen, väl behöfdes för att, jemte behållningen af den skog, som i och för rödning af skjutbanan måste afverkas på utskogen, täcka kostnaderna för stubbrytning, skjutfältets planering, vägars anläggning och iståndsättande m. m.

Beträffande vidare kostnaden för anskaffning på föreslagna sättet af ett skjutfält för Norrlands artilleriregemente, ansåge generalfältygmästaren otvifvelaktigt, att sakens ordnande på det sätt, att mark för ändamålet af enskild person inköptes, skulle ställa sig vida dyrare, hvarjemte ifrågavarande egendoms bibehållande i statens ego enligt generalfältygmästarens åsigt äfven ur den synpunkten vore önskvärd, att i så fall det icke obetydliga antalet mindre bemedlade lägenhetsinnehafvare å hemskogens område kunde få kvarstanna, under det att de, för den händelse hemmanet öfverginge till enskild person, måhända blefve nödsakade att utan ersättning lemna hus och hem.

Slutligen hade generalfältygmästaren upplyst, att den del af utskogen, som för skjutfältet måste tagas i anspråk, till ungefär hälften bestode af skoglös myrmark, hvadan trädfällning i och för skjutfältets rödning icke behöfde verkställas på större område af utskogen än omkring 50 hektar, och att följaktligen någon rubbning i beslutet angående utskogens ställande under skogsstatens omedelbara vård och förvaltning ingalunda borde blifva en följd deraf, att en del af densamma användes såsom skjutfält.

Öfver generalfältygmästarens framställning hade domänstyrelsen, öfverjägmästaren i mellersta Norrlands distrikt och Kongl. Maj:ts befallningshafvande i Jemtlands län anmodats afgifva yttranden, och hade dessa myndigheter i de utlåtanden, som med anledning deraf från dem inkommit, samtliga tillstyrkt bifall till framställningen, dervid dock domänstyrelsen förmålt sig finna nödigt, att artilleriet, derest upplåtelsen komme till stånd, förpligtades inhägnat den del af skjutbanan, som komme att vara belägen inom utskogens område.

Nämnda myndigheter hade till stöd för framställningen åberopat hufvudsakligen följande:

öfverjägmästaren: att, då en ej obetydlig del af boställets inegor jemte den dertill hörande hemskog skulle komma att tagas i anspråk för skjutfältet, återstående delen af detta område ej kunde med någon

fördel försäljas samt att, ehuru utskogen genom den i midten deraf efter dess längd upphuggna skjutbanan skulle blifva afdelad i två smala tegar, hvaraf den norra komme att hafva en bredd af i medeltal endast 300 meter, något hinder att ställa dessa tegar under skogsstatens vård likväl ej kunde anses förefinnas;

Kongl. Maj:ts befallningshafvande: att ifrågavarande hemman för år 1892 vore i sin helhet bevillningstaxerad till 21,500 kronor; att det samma blifvit, i enlighet med ofvan åberopade kongl. bref den 8 april 1892, i afseende å skattetalet fördeladt, hvarvid den till försäljning bestämda del af gårdsskiftet eller inegorna med hemskogen, innehållande 178,11 har, ansetts motsvara icke fullt en tredjedel af hela egendomens uppskattade innehåll eller $\frac{29}{192}$ mantal, derå af berörda taxeringsvärde belöpte en andel af omkring 6,500 kronor, under det att samma egområde vid hållen saluvärdering uppskattats till 10,000 kronor; att det sålunda antagna taxeringsvärdet visserligen icke kunde utgöra någon fullt tillförlitlig grund för beräkning af den köpeskilling, som vid en försäljning kunde komma att betingas, men att å andra sidan, med hänsigt till den erfarenhet, som vunnits vid försäljning till frälse af närbelägna hemman af enahanda beskaffenhet och utan någon värdefull skogsmark, det åsatta saluvärdet syntes vara något för högt beräknadt; att enligt Kongl. Maj:ts befallningshafvandes mening högst 8,000 kronor kunde påräknas i köpeskilling för de icke synnerligen värdefulla inegorna jemte hemskogen; att då, äfven om annan för skjutfältet lämplig mark kunde inköpas, priset derå otvifvelaktigt komme att ställa sig icke obetydligt högre, det syntes vara för statsverket fördelaktigt att för dess ifrågavarande oundgängliga behof använda den del af hemmanet, som kunde vara därför erforderlig; att ehuru förutom den mark, som åtginge till sjelfva skjutbanan, för artilleriets behof i öfrigt icke erfordrades hela den öfverblifna arealen af hemmanets till gårdsskiftet hörande hemskog jemte inegorna, det efter tillgodoseendet af artilleriets behof återstående området antagligen icke kunde med någon fördel försäljas; samt att, om den närmast skjutfältet belägna mark komme i enskild persons hand, olägenheter möjligen kunde befaras skola deraf uppstå såväl för artilleriet som den enskilde; och

domänstyrelsen: att enligt instrument öfver den saluvärdering, som på grund af kongl. brefvet den 8 april 1892 blifvit förrättad, de särskilda egoslag, som inginge i den enligt samma nådiga bref till försäljning afsedda del af hemmanets gårdsskifte, hvilken, på sätt ofvan blifvit nämnt, värderats till 10,000 kronor, utgjordes af 15 har odlad jord och gräsbärande vallar, 31,31 har naturlig slått och hagar samt

131,80 har skogsmark; *att*, efter hvad hos styrelsen förvarade skogsindelningshandlingar utvisade, växande skogen å den del af utskogen, som af skjutbanan skulle upptagas, i allmänhet vore gles och till stor del bestode af granskog med ringa växtlighet; samt *att* styrelsen, som den 27 sistlidne februari erhållit del af Kongl. Maj:ts befallningshafvandes den 22 i samma månad meddelade utslag angående den af Kongl. Maj:t föreskrifna mantalsfördelningen, hvarigenom, såsom förut omnämnts, gårdsskiftets inegor med hemskogen åsatts ²⁹/₁₉₂ mantal, ej funnit skäl att å kronans vägnar söka ändring i berörda utslag, hvilket följaktligen vore att såsom laga kraftvunnet anse.

Efter erhållen remiss har statsutskottet tagit detta ärende i öfvervägande; och då utskottet icke haft något att emot Kongl. Maj:ts ifrågavarande framställning erinra, får utskottet hemställa,

att hvad Kongl. Maj:t i förevarande hänseende föreslagit, må af Riksdagen bifallas.

Stockholm den 13 april 1893.

På statsutskottets vägnar:

ANDERS PERSSON.
